ਨੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਰਾਜ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1421 ਦੀ 2015)
ਮਾਰਚ 14, 2023

[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਸੰਜੈ ਕਰੋਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860: ਧਾਰਾ 302 – ਕਤਲ – ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ – ਫਿਰ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ – ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ – ਇਸ ਦੀ ਟਿਕਾਊਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ ਜਾ ਸਕੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਉੱਥਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਬਾਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਰਜ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ, ਮੌਕੇ ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਪੋਟ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਲਲੇਖਿਤ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਮਕਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਲਲੇਖਿਤ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ – ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਬਿਨਾ ਪਰਯਾਪਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ, ਇਸ ਲਈ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ – ਸਬੂਤ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸ਼ਾਮ ਲਗਭਗ 08.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 10-11 ਵਜੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦੀ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸਾਰੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਸੜਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 30-40 ਮਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਮਝਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25]

1.2 ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਉਥਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗਵਾਹ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੋਟਿਵ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 28]

1.3 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ 03.15 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ 4 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ

ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਉਲੇਖ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 08.30 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਉਸ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਵੀ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਸਲ ਉਤਪੱਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 29]

1.4 ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ। ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਘਟਨਾ 08.30 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 10-11 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਦੀ ਦੂਰੀ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਚਾਈ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੇ, ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, 11.45 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ, ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30]

PWs 2 ਅਤੇ 9 ਜਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰੰਤੂ, ਸਾਬਤ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ PW-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 34]

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8, 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਨਾਮ ਮਰਜ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਨਕੁਏਸਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਮਕਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰਯਾਪਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 35]

ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ PW-3, PW-5, PW-6 ਅਤੇ PW-8 ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। PWs 2, 9 ਅਤੇ 13 ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਗਵਾਹ PW-3 ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ PW-2 ਉਸ ਦੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 36][291-E-F] ਲਕਸ਼ਮੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1976) 4 SCC 394; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਧੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1991) 2 ਸੱਪ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਿਸ਼ਰੀਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 426; ਨਾਗਰਥਿਨਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) (2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 57 : [2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 833; ਰਾਮਾਸ਼ੀਸ਼ ਰੇ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ (2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 498; ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੁਰਾਓ ਦੇਵਾਸਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2007) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 501 : [2007] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 197; ਵਾਦੀਵੇਲੂ ਥੇਵਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ [1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 981 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

(1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 394 ਪੈਰਾ 26 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(1991) 2 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396 ਪੈਰਾ 27 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2003) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 426 ਪੈਰਾ 27 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 833 ਪੈਰਾ 27 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 498 ਪੈਰਾ 28 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2007] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 197 ਪੈਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 981 ਪੈਰਾ 32 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1421 ਦਾ 2015.

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.11.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਏ. ਨੰਬਰ 529 ਦਾ 2008.

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1470 ਦਾ 2017 ਅਤੇ 775-776 ਦਾ 2023.

ਰੇਂਜਿਥ. ਬੀ. ਮਾਰਾਰ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਤਿਵਾਰੀ, (ਏ. ਸੀ.), ਵਿਕਾਸ ਉਪਾਧਯਾਯ, ਮਿਸ. ਅੰਕਿਤਾ ਕਸ਼ਯਪ, ਰੇਂਜਿਥ ਬੀ., ਲਕਸ਼ਮੀ ਐਨ. ਕੈਮਲ, ਮਿਸ. ਆਸ਼ੂ ਜੈਨ, ਦਵੇਸ਼ ਕ੍ਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰੁਣ ਪੂਮੁੱਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਓਂ ਲਈ।

ਸੁਮੀਰ ਸੋਧੀ, ਧ੍ਰੁਵ ਵਾਧਵਾ, ਦੇਵਾਸ਼ੀਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 6134-6135 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 11ਵੇਂ ਨਵੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 24ਵੇਂ ਮਈ 2008 ਨੂੰ ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਇਪੁਰ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ (ਇਸ ਨੂੰ "ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਾਧੂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ, "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

3. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

31ਵੇਂ ਨਵੰਬਰ 2006 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਲਗਭਗ 07.30 ਵਜੇ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਅਤਮਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤਮਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੁਹੇਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਬਣਾਇਆ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-2) ਅਤੇ ਖੋਮਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-9) 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-2), ਖੋਮਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-9) ਅਤੇ ਪੂਰਨਿਮਾ ਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-13), ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਵਧੂ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜੋਸੀ ਬਲਿਰਾਮ ਸਾਹੂ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3) ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਲਾਲ ਸਾਹੂ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਣ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਜੀਪ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੁਹੇਲਾ ਗਏ। ਮੌਖਿਕ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ-9) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਰਜ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. ਪੀ-10) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ, "ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.") ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

4. ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਮਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-14), ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਆਈ.ਓ.) ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਉੱਤੇ, 12 ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ, ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੂੰਕਿ ਕੇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਨਯੋਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

5. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 24ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2008 ਨੂੰ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 11ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਵੰਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵਤ ਅਤੇ ਰਾਮਦੁਲਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1421 ਆਫ 2015; ਪਲਟਨ ਜੰਗਡੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1422 ਆਫ 2015; ਚਰਨਦਾਸ ਜੰਗਡੇ, ਛੰਨੂ ਜੰਗਡੇ ਅਤੇ ਚਰਨੂ ਜੰਗਡੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 7 ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1470 ਆਫ 2017; ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 6134-6135 ਆਫ 2019 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਲਸੀ ਜੰਗਡੇ, ਸੁਰੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ, ਦਿਨੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ, ਰੂਪੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ 11 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

6. ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਲਟਨ ਜੰਗਡੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.12 ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਅਪੀਲ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1422 ਆਫ 2015, ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 13ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਲਸੀ ਜੰਗਡੇ, ਸੁਰੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ, ਦਿਨੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ, ਰੂਪੇਸ਼ ਜੰਗਡੇ, ਛੰਨੂ ਜੰਗਡੇ ਅਤੇ ਚਰਨੂ ਜੰਗਡੇ, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 6134-6135 ਆਫ 2019 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਤੇ ਚਰਨਦਾਸ ਜੰਗਡੇ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1470 ਆਫ 2017 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾਈ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1421 ਆਫ 2015 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 6134- 6135 ਆਫ 2019 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ, ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ।

7. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਉਪਾਧਿਆਯ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਰੇਂਜਿਥ ਬੀ. ਮਾਮਰ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਅਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਮੀਰ ਸੋਧੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8. ਸ੍ਰੀ ਉਪਾਧਿਆਯ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10, ਅਰਥਾਤ ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵਤ ਅਤੇ ਰਾਮਦੁਲਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਕਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰਜ ਪੰਚਨਾਮਾ, ਇਨਕ੍ਵੈਸਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਪੋਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਲਲੇਖਿਤ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰੋਕਤ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਘਟਨਾ 3 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਰਾਤ 08.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 4 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 03.10 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇੱਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬੇਹੱਦ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਗਵਾਹ ਅਰਥਾਤ ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2), ਖੋਮਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-9) ਅਤੇ ਪੂਰਨਿਮਾ ਬਾਈ(PW-13) ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਗਵਾਹ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸ. ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਗਵਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਟਿਕਾਊ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕੁਝ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

9. ਸ੍ਰੀ ਉਪਾਧਯਾਯ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨੋਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹ, ਭਾਵ, ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2), ਖੋਮਲਾਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-9) ਅਤੇ ਪੂਰਨਿਮਾ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-13) ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੱਲਮ-ਖੁੱਲਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਚੰਨਣੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੈਂਪ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਨਾਜ ਦੇ ਗੋਦਾਮ (ਕੋਠੀ) ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ।

10. ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-14, ਆਈਓ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਿਰ, ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਟੱਖਣੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਉਂਗਲ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੁਹੇਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਟਾਪਾਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 2, 9 ਅਤੇ 13 ਖਿਲਾਫ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਸ੍ਰੀ ਸੋਧੀ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 2 ਅਤੇ 9 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਗਵਾਹ ਪੇਂਡੂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ, ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਧੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹ ਜਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

12. ਸ੍ਰੀ ਸੋਧੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਦੋਸ਼ੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ।

13. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

14. ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 2 ਅਤੇ 9 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

15. ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਅਤਮਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 2, 9 ਅਤੇ 13 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਤਮਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1), ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 3 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਘਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਲਾ ਕੇ 5,000 ਰੁਪਏ ਐਕਸਟੋਰਟ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਹ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ। ਅਤਮਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਨਾਲ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਗਿਆ।

16. ਆਤਮਾਰਾਮ (PW-1) ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ PW-1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ PW-1 ਮੁੜ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ PW-1 ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (PW-2), ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਟੀਵੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਟੀਵੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਧਾਨ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਛੁਪ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੜੋਸੀ, ਜੀਵਨ ਲਾਲ ਸਾਹੂ (PW-6) ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਗਈ। ਉਹ, PWs 9 ਅਤੇ 13 ਨਾਲ, ਫਿਰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਬਲੈਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਈ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਇੱਕ ਜੀਪ ਲੈ ਕੇ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਏ। ਉੱਥੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਟਾਪਾਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

18. ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (PW-2) ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ।

19. ਖੋਮਲਾਲ (PW-9) ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਰਤਿਕਰਾਮ ਦਾ ਜਖਮੀ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਆਤਮਾਰਾਮ (PW-1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਤਮਾਰਾਮ (PW-1) ਰਾਤ ਲਗਭਗ 08.30 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਏ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਨ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ

ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਲੌਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਏ। ਪਰ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਏ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਈ। ਉਸਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਰਜ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵੰਤ ਅਤੇ ਰਾਮਦੁਲਾਰ, ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਦਾ ਕੋਈ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

20. ਪੂਰਨਿਮਾ (PW-13), ਖੋਮਲ (PW-9) ਦੀ ਪਤਨੀ, ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾਰਾਮ (PW-1) ਸ਼ਾਮ ਲਗਭਗ 7:00 ਵਜੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਰਾਤ 8:00 ਤੋਂ 8:30 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਨਾਦ ਜੰਗਡੇ, ਤੁਲਸੀ ਜੰਗਡੇ, ਚਰਨੂ ਜੰਗਡੇ, ਭਗਵਤ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਸ, ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (PW-2), ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੜੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (PW-2) ਅਤੇ ਖੋਮਲ (PW-9) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸੇ ਵਰਜਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

21. ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1973 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਕ੍ਰਿ. ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਤਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਚਾਰੂ ਜਾਂਗੜੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਪਲੀਤਨ ਜਾਂਗੜੇ, ਅਸ਼ਵਿਨੀ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਟਾਪਾਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

22. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਮੁਆਇਨੇ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਡਾ. ਅਨੀਤਾ ਵਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਿਊ-10) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪੈਰੀਟਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ 6x1x0.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਲੈਸਰੇਟਿਡ ਜ਼ਖਮ।NONE

ਪਿੱਠ, ਖੱਬੇ ਮੋਢੇ, ਖੱਬੇ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਕਈ ਕੋਂਟਿਊਜ਼ਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 5 ਤੋਂ 20 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ 2 ਤੋਂ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ।NONE

ਖੱਬੇ ਪੈਰ 'ਤੇ 3x0.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਖਰੋਚ।NONE

ਸੱਜੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਉਂਗਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਕਸ. ਫਲੈਨਕਸ 'ਤੇ ਸੋਜ਼ਿਸ਼, ਨਰਮੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਰ।NONE

ਮੱਥੇ 'ਤੇ 2x0.2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਖਰੋਚ।NONE

ਮੱਥੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 1x0.2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਖਰੋਚ।NONE

ਸੱਜੇ ਟਖਣੇ 'ਤੇ 2x0.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਖਰੋਚ।NONE

ਖੱਬੇ ਪੈਰੀਟਲ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ,NONE

ਖੱਬੇ ਮੋਢੇ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਚਰ।NONE

ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਿੰਗ ਉਂਗਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਕਸੀਮਲ ਫਲੈਨਕਸ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ।NONE

ਫਿਬੁਲਾ ਦੇ ਸ਼ਾਫਟ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਜੋ ਉੱਪਰਲੇ 1/3ਰੇ ਅਤੇ ਮੱਧਲੇ 1/3ਰੇ ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੈ।"NONE

23. ਪੀਡਬਲਿਊ-14, ਆਈਓ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਜ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵਤ ਅਤੇ

ਰਾਮਦੁਲਾਰ, ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਹੋਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੋਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ. ਡੀ-9 ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 3ਰੀ ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 08.30 ਵਜੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸਿਰ, ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਟਖਣੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਸਨ। ਉਹ ਹੋਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਲਈ 11.45 ਵਜੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-14, ਆਈਓ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਰਾਤ 11.45 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣਾ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਚਰਨੂ ਜੰਗੜੇ ਨੇ ਮਾਰਿਆ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਪਲਟਨ ਜੰਗੜੇ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਤਮਾਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਰਾਤ 11.45 ਵਜੇ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 11.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

25. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ 08.30 ਵਜੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਗਭਗ 10-11 ਵਜੇ ਸਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਬ ਤੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦੀ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਾਰੀ-ਮੌਸਮ ਸੜਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 30-40 ਮਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

26. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਲਕਸ਼ਮੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸਭਾ1 SUPERSCRIPT

...ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“12. ……..ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ:

“(1) ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਨਮ ਅਤੇ ਉਦਭਵ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾ ਸੰਸਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ;

(2) ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(3) ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਬਚਾਅ ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਸਰਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਖਾਮੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜਸਭਾ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਫਾਤਿਮਾ2$_{SUPERSCRIPT}$ [(1975) 2 ਐਸਸੀਸੀ 7 : 1975 ਐਸਸੀਸੀ (ਕ੍ਰਿ) 384] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਵੇ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ

1(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 394 ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਇੰਨਾ ਸਾਫ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਇੰਨਾ ਸਵੈ-ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬੇਪਕ, ਇੰਨਾ ਸੰਭਾਵਨਾਸ਼ੀਲ, ਸੁਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

27. ਚੋਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਧੋ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਿਸ਼ਰੀਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਨਾਗਰਥਿਨਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚੋਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਸਤਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗਵਾਹ ਵੀ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮਾਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੋਟੀਵ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

29. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। 4 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 03.15 ਵਜੇ ਖੋਮਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਲਗਭਗ 08.30 ਵਜੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਅਤਮਾਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਤਮਾਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵੀ ਦਬਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਸਲ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਚੋਟਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਣੇ ਗਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

30. ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਨੰਦਲਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਭਗਵਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 10 ਰਾਮਦੁਲਾਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਾਨ ਲਈਏ ਕਿ ਘਟਨਾ ਰਾਤ 08.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਤ 10-11 ਵਜੇ ਕੇ ਬੀਚ ਬਲੈਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬਲੈਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਸੁਹੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਦੀ ਦੂਰੀ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਚਾਈ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, 11.45 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਦਬਾਉਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਤਮਾਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਤਮਾਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 11 ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਦਬਾਉਣਾ, ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

31. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੁਰਾਵ ਦੇਵਾਸਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: “19. ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਲਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ। ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਕਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਦਰਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।” ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ਼ ਹੋਣੀ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ਼ ਹੋਣੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

32. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਜਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਾਡੀਵੇਲੂ ਥੇਵਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਰਾਜ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“11. ……ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਣੇਹਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:

(1) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

(2) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਰੋਸੇਯੋਗ।

(3) ਨਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਰੋਸੇਯੋਗ।

12. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ — ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਹਿਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹੀ, ਸਿੱਧ ਜਾਂ ਪਰੋਕਸੀ ਦੁਆਰਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਖਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ……"

33. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ" ਗਵਾਹ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਰੋਸੇਯੋਗ" ਗਵਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਵੀ, ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਉਂ ਕਿ ਕਿਸੇ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਰੋਸੇਯੋਗ" ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ [ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਅੰਨ, ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪਰੋਕਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

34. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 2 ਅਤੇ 9 ਜਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਥੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਪਲਟਨ ਜੰਗਡੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪਲਟਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

35. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਥੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵਤ ਅਤੇ ਰਾਮਦੁਲਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਮਰਜ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਨਕ੍ਵੈਸਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਪੋਟ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਮਕਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਝੂਠੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਜ਼ਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

36. ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਬਲੀਰਾਮ ਸਾਹੂ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3), ਇੰਦਰ ਸਾਹੂ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5), ਜੀਵਨ ਲਾਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਅਤੇ ਬੁੱਧਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-8) ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 2, 9 ਅਤੇ 13 ਅਨੁਸਾਰ, ਗਵਾਹ ਬਲੀਰਾਮ ਸਾਹੂ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਨੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲੋਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਗਤਿਨ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਉਸ ਦੇ ਥਾਂ ਤੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

37. ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ, ਭਗਵਤ, ਰਾਮਦੁਲਾਰ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(i) ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (ii) 11ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 24ਵੀਂ ਮਈ 2008 ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

(iii) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

39. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

40. ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਾ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 10 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਉਪਾਧਿਆਯ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੁਮੀਰ ਸੋਧੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 11 ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਂਜਿਥ ਬੀ. ਮਾਰਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਮਿਹਨਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ਸ਼ਵਤ ਜੈਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)
ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate